

РЕЛІГІЙНА СВОБОДА В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВОВОГО ДОСВІДУ

Під такою назвою 19-20 листопада 1998 р. в м.Києві відбулася міжнародна науково-практична конференція, присвячена 50-річчю Загальної Декларації ООН з прав людини. Організатори конференції - Міжнародна академія свободи релігій та віровизнань, Міжнародна комісія з свободи совісті, Українська Асоціація Релігієзнавців, Державний комітет України у справах релігій, Відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України.

В конференції брали участь релігієзнавці, правознавці, історики, соціологи з України, Росії, Молдови, США, Великої Британії, Іспанії та інших країн.

Серед зарубіжних учасників були відомі вчені-релігієзнавці і правознавці, яких репрезентували Голова Міжнародної комісії із свободи совісті, віце-президент Ради релігійної свободи (США) Лі Бузбі, Президент Міжнародної Академії свободи релігії і віровизнань професор Байлорського університету (США) Джеймс Вуд, професор факультету права університету Гранади (Іспанія) Хав'єр Мартінез-Торрон, професор Брігам-Янгського університету (США) Коул Дьюрем, професор соціології Лондонської школи економіки Айлін Баркер та інші. На конференції виступив Гордон Сміт - сенатор США, Голова Європейської підкомісії сенатського комітету з міжнародних відносин.

На конференцію були запрошені і взяли активну участь в її роботі начальники всіх обласних управлінь у справах релігій, відповідальні працівники Адміністрації Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України.

Конференція мала новаторську теоретично-практичну спрямованість, що засвідчила незвичайна форма її проведення, яка вийшла за межі традиційних академічних конференцій з усталеною моделлю їх роботи, тобто пленарних і секційних засідань із завчасно визначеними темами доповідей чи повідомлень. Учасникам конференції запропоновано ряд проблемних секцій, а саме: «Релігійне життя України і національний інтерес» (ведучі А.Колодний, С.Здіорук), «Проблема свободи совісті: міжнародний досвід вирішення» (В.Серета, Лі Бузбі), «Свобода вияву релігійності особи: межі дозволеного і недозволеного» (М.Бабій, М.Маринович), на яких

велася зацікавлена дискусія навколо теоретичних і практичних, світоглядних і правових проблем свободи совісті в Україні та інших країнах з урахуванням набутого міжнародного досвіду їх вирішення і відповідних правових документів, прийнятих Генеральними асамблеями ООН.

Продовженням і поглибленням цієї дискусії були спеціальні тренінги: ситуативні з проблем культури та етики міжконфесійних відносин (ситуація 1 - вєдучі М.Новиченко, П.Калашник), (ситуація 2 - вєдучі Г.Шаповал, В.Климов), з проблем свободи релігій в засобах масової інформації (П.Яроцький, О.Саган), з проблем теоретичного і практичного релігієзнавства стосовно свободи совісті (Л.Филипович, С.Свистунов).

Саме така форма проведення конференції дозволила всім учасникам конференції виступити в дискусії, поділитися досвідом вирішення тих чи інших питань, що стосуються свободи совісті, запропонувати нові і ефективні методології (що робили науковці) і методи (пропоновані практичними працівниками) реалізації міжнародного правового досвіду в Україні.

Учасники конференції отримали науковий збірник «Релігійна свобода: історичне підґрунтя, правові основи і реалії сьогодення» (15 друк. арк.), підготовлений Відділенням релігієзнавства Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України і спеціально виданий до конференції. До збірника ввійшли статті, в яких розглядаються загальні теоретичні засади свободи совісті, розкривається місце релігії в суспільних і духовних процесах нинішньої України, з'ясовуються особливості української моделі державно-церковних відносин, висловлюються відношення до поширення нових релігій, релігійного місіонерства. Вміщено витяги із міжнародних правових документів з проблем свободи совісті, релігії, переконань.

Ці матеріали будуть корисними не лише для релігієзнавців, а й для державних службовців і працівників правничих служб.

Конференцію привітали віце-прем'єр України академік В.А.Смолій, від представництва ООН в Україні Головний координатор ООН в Україні Джозеф Георне, а також Всеукраїнська Рада Церков.

Матеріал підготував П.Яроцький